

56^e Jaargang

Donderdag 11 februari 2021

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

MEDITATIE

Op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest, en die voor Mijn woord beeft.

(Jesaja 66:2b)

Er zijn mensen die weinig op hebben met wat zij noemen een 'kenmerkenprediking'. Dat zou onschriftuurlijk zijn, het zou indruisen tegen het woord van de apostel Paulus die zegt dat hij niet anders heeft willen weten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd. Een kenmerkenprediking is volgens hen geen 'Christús-prediking', maar een 'christén-prediking'.

Bovengenoemde tekst logenstraft deze gedachte. We treffen er namelijk wel degelijk kenmerken in aan. En deze tekst staat niet op zichzelf. Als het gaat om de vraag wat voor mensen Gods kinderen zijn en waar je ze aan kunt herkennen, dan geeft ook de Heere Jezus daar een antwoord op. In de Bergrede noemt Hij ze 'arm van geest'. Het zijn mensen die treuren; die hongerig en dorstig zijn naar de gerechtigheid enzovoorts. Als je naar onze tekst kijkt dan kun je zeggen: Gods kinderen dat zijn mensen die arm en verslagen van geest zijn.

We komen ze in de Bijbel tegen, arme mensen met een verslagen geest. De tollenaar in de tempel bijvoorbeeld. Een man die zijn ogen niet durfde op te slaan naar de hemel. Een man die op zijn borst slaat als teken van zijn zielensmart en die het voor God uitsnikt: 'O God wees mij de zondaar genadig'. Zo maakt de Heere Jezus duidelijk wat het betekent: de arme en verslagene van geest.

Zo maakt de Heere hen. Voordat de Heere een hart gaat helen, breekt Hij het. Voordat Hij rijk maakt, maakt Hij arm. Voordat Hij levend maakt, doodt Hij. En zo baant de Heere de weg en gaat Hij bij de zondaar de ogen ervoor openen voor de noodzakelijkheid van een Borg. Hij gaat plaats maken voor de persoon en het werk van de Heere Jezus Christus. Om te kunnen doen wat de psalm zegt:

*Hij heelt gebrokenen van harte
Hij verbindt ze in hunne smarte*

Het derde merkteken hangt met die andere twee samen: '...en die voor Mijn Woord beeft.' Hoe komt dat? Waarom beven ze voor het Woord? Omdat ze er geloof aan leerden hechten. Het is waarheid voor hen geworden. Maar dan ook alles wat dat Woord zegt. Gods wet. Met al de eisen en al de dreigingen. 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in ál hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen'. Dat geloven ze. En daar béven ze voor. Want God vervloekt hen. Hij veroordeelt hen. David zegt in psalm 6: 'Mijn ziel gans neergebogen, schrikt voor Uw heilig ogen!' Zo leert God het Zijn volk. Hij leert ze

respect voor Zijn heiligheid, voor Zijn majesteit, voor Zijn Woord, voor Zijn wet.

Maar dan het onbegrijpelijke wonder, dat de Heere zulke mensen niet wegstoot. Want als ze zichzelf moeten gaan veroordelen, dan veroordeelt Hij ze juist niet meer. Maar dan wordt dat beloftewoord waar. 'Op deze zal Ik zien'. En dan moet u dat niet verstaan als wordt hier gesproken over het feit dat Hij nu eenmaal álle dingen ziet en dat zijn ogen de ganse aarde doorlopen. Maar het 'zien' waar het in onze tekst om gaat, dat is een bijzonder 'zien'. Dat is een 'zien' in liefde.

Zoals je dat leest van het volk van Israël als ze in Egypte verdrukt worden. Dan lezen we dat God hen zág. Hij hoorde hun gekerm en Hij vergat ze niet. Want Hij hoort het geroep van zijn ellendigen. Hij ziet ze aan, Hij is met hen bewogen, Hij heeft hen lief.

Waarom? Niet omdat zij zo zijn. Maar omdat Hij zo is. Omdat Hij genadig is. En barmhartig. En groot van goedertierenheid. God ziet op armen en verslagenen van geest neer omdat Hij zijn eigen Zoon niet gehoord heeft. Omdat Hij op het geroep dat vanaf het kruis op Golgotha klonk niet heeft geantwoord, daarom kan Hij het geroep van ellendigen horen. Daarom ontfermt Hij Zich over hen. Daarom kan de Heere Jezus die armen van geest niet voorbijgaan. Omdat Hij gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren is. En Hij ziet zo'n verlorene en Hij hoort zo'n verlorene. In Zichzelf bewogen ziet Hij op zulken neer.

Wat een wonder. De Heere geeft niet alleen een belofte. Maar Hij gaat dat nu ook waarmaken. Hij gaat die belofte ook vervullen. Want:

*Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht;
Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht;*

Katwijk aan Zee, ds. M.A. Kempeneers

Jezus houdt van jou!

Enkele jaren geleden liep ik eens in het centrum van Rotterdam. Op de hoek van de Bijenkorf zag ik een straatevangelist staan. En die zei tegen iedereen die hem passeerde: 'Jezus houdt van jou!' De meeste mensen reageerden niet. Anderen zeiden: 'Nou, dat is fijn dan!' en liepen lachend door. Nu kun je zeker positieve dingen zeggen over deze straatevangelist. Hij deed het dan toch maar om zo midden op straat mensen aan te spreken en hen op de Heere Jezus te wijzen. Doen wij dat weleens? Maar de vraag is: heeft dit zo wel zin? Is dit Bijbels, om zomaar tegen iedereen te zeggen: 'Jezus houdt van jou?' Deden de profeten en de apostelen dat ook zo? En hoe doet de Heere dat Zelf? Hoe maakt Hij plaats voor het evangelie in een mensenhart?

Jona 1:14

Toen riepen zij tot den HEERE en zeiden: Och HEERE, laat ons toch niet vergaan om dezès mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons; want Gij, HEERE, hebt gedaan gelijk als het U heeft behaagd.

Als wij ons eens even op die zeemannen focussen, dan zien we dat er in hun leven een geweldige verandering heeft plaatsgevonden. Aan het begin van het hoofdstuk waren het nog allemaal afgodendienaars. Maar aan het einde van het hoofdstuk roepen ze tot de HEERE!

Hoe kwamen ze zover? Toen ze wegvoeren uit Joppe, was er nog niks aan de hand. In hun gedachten waren ze bezig met de dingen van het aardse leven. Hun scheepslading bijvoorbeeld. En wat die voor hen allemaal zou opleveren.

Maar toen kwam die storm. Zo erg, dat hadden ze nog nooit meegemaakt. We lezen in vers 5: 'Toen vreesden de zeelieden...' Daarvoor hadden ze van vrees geen last. Maar toen die storm kwam, begonnen ze te vrezen. En ze hadden geen oog meer voor hun kostbare lading. Die kieperden ze zonder aarzeling overboord. Er was nog maar één ding: 'hoe overleef ik dit?' En toen gingen ze roepen.

Zo deed de Heere dat bij deze zeelui. Hij verwekte angst voor de dood bij hen. Dat is volgens veel evangelisten een verkeerde methode. Dat je de mensen angst aanjaagt. Dat is verkeerd. Je moet juist zeggen dat God hen liefheeft en dat Jezus voor hen is gestorven. En je moet ze zeker niet bang maken! Je moet niet

dreigen en je moet niet spreken over de toorn van God. En de hel, daar moet je het al helemaal niet over hebben! En daarmee zeggen zulke mensen dus dat ze het beter weten dan God. Want die doet het juist nogal eens precies op deze manier. Hij brengt mensen in nood om ze zo te leren roepen om genade. Dan ontketent Hij soms stormen in het leven. Zoals Hij dat bij die zeelui deed. En dat was geen hardheid van de Heere, nee dat was juist genade.

En die genade hebben wij ook nodig. Dat we de dingen gaan zien zoals ze werkelijk zijn. Namelijk dat ons leven niet anders is dan een gestadige dood. En dat sterven God ontmoeten is. Zodat we de vraag leren stellen: hoe zal het dan met mij zijn? Waar zal ik straks de eeuwigheid gaan doorbrengen?

Wat deze zeelui ook gingen beseffen, is hoe onmachtig hun eigen goden waren. Daarmee liepen ze vast. Toen het duidelijk werd dat ze de storm niet zelf de baas konden, begonnen ze hun goden aan te roepen. Maar hoe ze ook riepen, de storm werd alleen maar erger. En er was geen god die iets deed. Hun ogen gingen er voor open dat ze een andere Macht nodig hadden. En ze hebben aan Jona gevraagd Wie zijn God was en of hij tot Hem wilde roepen.

En Jona heeft het verteld. En in zijn preekje legde hij de nadruk op de majesteit van God. En dat boezemde deze zeelui diep ontzag in. Want nu zagen ze het verband tussen de zonde en de storm. En wat voor gevolg het heeft, als een mens tegen deze God zondigt. Dat hij dan zijn recht op het leven verliest. En ze hebben dat ook uit Jona's mond gehoord. 'Werpt mij in de zee', want ik heb gezondigd.

'Jezus houdt van jou. Alzo lief heeft God de wereld.' Het is allemaal waar. Maar een mens blijft er koud en ongevoelig voor als hij niet eerst iets gezien heeft van de werkelijkheid van zijn leven. Aan allerhande ellendigheid, ja aan de verdoemenis zelf onderworpen. Dan pas zal hij gaan roepen. Toch?

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Ambtsdrager in Coronatijd (3)

Hoe kun je als ambtsdragers in deze Coronacrisis je ambt en plicht getrouw verrichten tot Gods eer? Is dat geen onbegonnen werk in deze moeilijke tijd vol gelegenheid voor verdeeldheid, verwarring, vermoeidheid en verlegenheid?

Juist in zo'n onrustige en onzekere tijd is het dan ook nodig om de rust en de zekerheid te zoeken bij de grote Rustaanbrenger, Jezus Christus. De wereld zoekt het daar niet. De gevolgen daarvan zijn juist in deze Coronatijd iedere dag te zien in onze samenleving: we doen wat goed is in ons eigen oog. We volgen alleen die (overheids)maatregelen op die wij begrijpen. Voor de rest gaan we gewoon onze eigen gang, door niets of niemand gehinderd. We laten ons niet gezeggen door anderen, dan alleen door degenen die ons aanspreken. Anders gezegd: die een mening vertolken die de onze is. En zo worden we slechts voortdurend gestaafd in ons eigen denken.

Waar dit denken postvat in de samenleving, in het gezin en in de kerk is het resultaat wanorde en wetteloosheid, verblinding en verharding. En dat is liefdeloos. En liefdeloos is ten diepste goddeloos. Dat kan dus nooit samengaan met het beoefenen van de *vreze des Heeren*. Want dát doet wijken van het kwade. Dát geeft een heilig en voorzichtige leven met het voortdurende gebed: *"Heere, wat wilt Gij dat we doen zullen?"* Dan zoeken we ernst te maken met de onderscheiden verantwoordelijkheden in zowel de samenleving als in de kerk. Want God vraagt van ons allen om Zijn wetten en woorden te gehoorzamen. En dan is de Bijbel toch niet onduidelijk over de verhoudingen in samenleving, gezin en kerk – zelfs in Coronatijd?

Een eerste vraag

De apostel Paulus gaat in zijn brief aan de gemeente van Efeze heel

duidelijk in op de vraag wat het wezen is van de christelijke gemeente. Zo vergelijkt hij in Efeze 2:19-22 de kerk met een tempel. Het fundament daarvan is Gods Woord. En de uiterste Hoeksteen is het Hoofd van de Kerk, Jezus Christus. En moeten we elkaar hier al niet gelijk een eerste vraag stellen? Wordt er in ons eigen leven werkelijk gebouwd op dit fundament? Is het werkelijk gekomen tot de vereniging met die Hoeksteen en hebben we rust ontvangen aan de voeten van de grote Rustaanbrenger? Aangrijpend en ontdekkend zijn de woorden van Christus Zelf: *"Niet een iegelijk die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is. (Matth. 8:21)"*

En wat is die wil? De apostel Jakobus zegt dat in zijn brief als volgt: *"En zijt daders des Woords, en niet alleen hoorders, uzelfen met valse overlegging bedriegende. (Jak. 1:22)"* Met andere woorden: het gehoorde Woord moet in onze daden zichtbaar worden. Het héle Woord. In ál onze daden. Juist ook in Coronatijd!

De oproep van Jakobus staat in een gedeelte waarin hij ingaat op de zegen van de geloofsbeproeving. En waaruit blijkt die zegen in een tijd van beproeving? Dat alle vuiligheid en overvloed van boosheid is afgelegd en met zachtmoedigheid het Woord is ontvangen dat geplant is (Jak. 1:21). Wordt er dan niet een rijke vrucht gezien?

Als dat niet het geval is, dan dringt die eerste vraag zich almeer op: is het werkelijk in ons leven gekomen tot de vereniging met Christus? Is juist het ontbreken daarvan niet de reden dat er op dit moment zoveel loos is in samenleving, gezin en kerk? Dan kunnen we ons nog wel verschuilen achter allerlei losse Bijbelteksten, maar die dienen slechts één schamel doel: ons eigen gelijk.

Een tweede vraag

Het is voor de apostel Paulus geen vraag wat de zegen is van geloofsbeproeving. Het is geen vraag wat de vrucht is van het leven uit Christus. Het is geen vraag wat de roeping is van de kerk. Nee, hij is zeker geen studeerkamergeleerde. Hij schrijft zijn brief aan de gemeente van Efeze zelfs *als een gevangene in den Heere* vanuit de gevangenis! En daarin gaat hij eerst op zijn knieën. Want hij bidt eerst voor de gemeente (Efeze 3:14-21). Gezegend een gemeente met zulke biddende ambtsdragers!

Maar daarbij aarzelt hij ook niet om de gemeente in liefde te wijzen op dat wat nodig is om te leven overeenkomstig de christelijke roeping. Dan noemt hij vijf zaken, waar we elkaar juist ook in deze tijd op mogen wijzen. Voor een gezond eetpatroon hebben we vandaag de dag in ons land een zogeheten "schijf van vijf". Maar Paulus spreekt wat een gezond geestelijk en kerkelijk leven betreft óók van zo'n "schijf van vijf"! En wat noemt hij in Efeze 4:2-3?

1. Wees bescheiden (1).
2. Wees zachtmoedig (2).
3. Wees geduldig (3).
4. Verdraag elkaar in liefde (4).
5. Beijver je om de geestelijke eenheid van de gemeente te bewaren.

Dat leidt als vanzelf tot de tweede vraag, die voortvloeit uit de eerste vraag: Hoe zit het met déze schijf van vijf in ons persoonlijke en kerkelijke leven?

Ds. W.L. van der Staaij

SPREKEND VERLEDEN

*Theodorus Avinck-7**Zwak geloof*

‘En hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongelooft, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer.’ Romeinen 4:20

Onderscheid in het geloof

Ook in de achtste verhandeling neemt Avinck zijn uitgangspunt in Romeinen 4:20. In deze verhandeling gaat het over sterk en zwak geloof. Boven deze verhandeling staat: “het God verheerlijkende en voordelige van het sterke geloof boven het zwakke.” Avinck gaat dan allereerst het zwakke geloof behandelen. Avinck stelt dat alle gelovigen ongetwijfeld hetzelfde dierbare geloof ontvangen. God is de Werkmeester van dat geloof. Maar de geloofsbeoefening kan sterk verschillen. Er is onderscheid in grootte en kracht van het geloof. Er zijn kinderen, jongelingen, mannen en vaders in Christus (1 Joh. 2:12 en 13). Er zijn kleingelovigen, zwakgelovigen en sterkgelovigen. Het geloof van de een is sterker dan het geloof van de ander. Elke gelovige dient te staan naar groei en vooruitgang in het geloof.

Zwak geloof

Avinck beschrijft waarin de zwakte van het geloof van een zwakgelovige bestaat. Een zwakgelovige heeft weinig inzicht in de voorwerpen van het geloof. Er ligt als het ware een deksel op de ziel. Een zwakgelovige weet weinig van God, van zichzelf, van Christus en van de beloften. Er zijn wolken van blindheid en onkunde. Zwakgelovigen zijn ook zwak in het aanvaarden van Gods getuigenis. Ze worden door twijfel en onzekerheid heen en weer geslingerd. Ook het toe-eigenend vertrouwen is zwak. Vaak komt dit doordat er niet gebouwd wordt op Gods Woord en Zijn belofte, maar wel op gevoel, ondervinding en geestelijk genieten. Een zwakgelovige kent veel aarzelingen. Soms kan een zwakgelovige zijn geestelijke zaken beter aan de Heere toebetrouwen dan de tijdelijke zaken. Dan is er in tijdelijke zaken sprake van overbezorgdheid. Het zwakke geloof durft niet vrijmoedig te spreken, durft God geen Vader te noemen. Het zwakke geloof durft ook niet tot mensen te spreken.

Onderscheid in zwak geloof

Het is heel gewoon dat een pasgeboren kind zwak is. Een volwassen mens kan zwak zijn door ziekte, pijn of neerslachtigheid. Iemand die pas bekeerd is, een nieuwgeboren kindeke is, is zwak in het geloof. In de loop van de tijd dient het geloof sterker te worden. Hoe kan het dan zijn dat iemand die pas tot geloof gebracht is soms meer ijver en moed heeft dan iemand die al langer het geloof mag kennen? Avinck schrijft dat dit komt door de bijzondere invloeden van Gods Geest. Maar als de Heere hen gaat afbren-

gen van het leven op gemoedsindrukken en brengt tot het leven uit het geloof op de beloften, blijkt wel hoe zwak hun geloof nog is. Het zwakke geloof van bevestigde gelovigen is heel wat anders dan het zwakke geloof van pas beginnenden. In het gewone leven is de ene mens sterker en gezonder dan de andere. Sommigen hebben altijd een zwakke gezondheid. Zo is er ook onderscheid in het geestelijke leven. Er zijn er die vaak sterk zijn, anderen zijn nu eens sterk en dan weer zwak, weer anderen zijn altijd zwak.

Oorzaken van zwak geloof

De eerste oorzaak van zwak geloof is Gods wijs, heilig en vrijmachtig bestuur. De Heere handelt naar Zijn wijsheid. De ziel kan niet daadwerkelijk geloven als God geen genade schenkt. Een tweede oorzaak is het weinig beoefenen van de genade van het geloof. Wie zijn lichaam niet oefent krijgt minder lichaamskracht. Dat geldt ook voor het geloof. Wie zijn lichaam oefent wordt sterker. Hoe meer het geloof geoefend wordt, hoe sterker het wordt. De derde oorzaak van zwak geloof is het verkeerd gebruikt van de door God ingestelde genademiddelen die dienen tot onderhouding en versterking van het geloof: Het Woord en de sacramenten. Wie geesteloos en ongelovig onder de prediking zit krijgt daar geen voedsel uit. Het geloof gaat ook kwijnen als men denkt dat het gebruik van de genademiddelen zonder meer genade geeft. Ook de listen, verzoeken en aanvallen van de satan kunnen het geloof verzwakken. Toen satan Petrus ging ziften had hij het vooral op het geloof van Petrus gemunt. Dat blijkt uit het gebed van de Zaligmaker dat het geloof van Petrus niet zou ophouden. Ook het woeden van de inwonende zonde verzwakt het geloof. De verleidingen van de wereld kunnen ook het geloof verzwakken. “Maar toch, hoe zwak dit geloof ook mag zijn, het is in zijn wezen en natuur niet onderscheiden van het sterke geloof. De mate van het geloof en de hierboven genoemde zaken veranderen het wezen van de zaak immers niet. Het kleinste klompje goud kan met veel onzuiverheden vermengd zijn, maar het is net zo goed goud en van hetzelfde gehalte als een hele staaf goud dat al gezuiverd is.” Het zwakke geloof gelooft dat het door eigen kracht en verdienste niet behouden kan worden. Er is alleen verlossing door het werk van Christus.

Ds. A. van Heteren

TRANS

Na een zekere explosieve toename van hen die zich homo noemen, is er een andere groep opgekomen, die zich transseksueel noemt. Ik denk inderdaad dat deze beide vormen van seksualiteit in elkaars verlengde liggen.

In ieder geval is duidelijk dat er de laatste tijd inderdaad sprake is van een explosieve toename. Voor de meesten van ons zal het ver van ons afstaan, maar toch bereiken de signalen hierover ons vanuit de maatschappij ook. Zowel in de Waarheidsvriend alsook in het blad Nader bekeken verschenen artikelen hierover. Het laatst genoemde blad verdient onze aandacht. Het verschijnt in kringen van de GKV en biedt een breed aanbod van bezwaren tegen de modernistische koers van die kerken. Prof. Selderhuis werd recent geïnterviewd; ik hoop er nog op terug te mogen komen. In een eerder nummer werd een hoogleraar uit die kerken gevolgd in zijn uitspraken over homoseksualiteit. Het bleek dat hij in vijftien luttele jaren aantoonbaar geheel was gedraaid in zijn mening. Over betrouwbaarheid gesproken! Nu dus eerst over de genderideologie. Met name in de pubertijd ontstaat blijkbaar bij sommige jonge mensen een gevoel dat zij eigenlijk anders zijn dan zij fysiek te boek staan. Een meisje kan gevoelens waarnemen bij zichzelf dat zij een jongen is. En omgekeerd. Als deze gevoelens blijvend lijken te zijn, kan men besluiten zich lichamelijk te laten "ombouwen". Ik heb geen precieze voorstelling wat dit dan betekent.

Jongeren die leven met een genderdysforie hebben het ongetwijfeld heel zwaar. Zoals dat ook geldt van hen die zich aangetrokken gevoelen tot het eigen geslacht. Het volgende is mij duidelijk geworden, nadat ik enige kennis nam van deze ontwikkelingen: Het feit dat deze gevoelens vooral zich afspelen in de pubertijd, moet ons behoedzaam maken om hieraan al te veel aandacht te geven. Datzelfde kan gezegd worden van een deel van hen, die homo-gezinde stemmingen en gevoelens in zich waarnemen. Ongetwijfeld een kwelling voor een bepaalde tijd, of voor heel het leven. Dat moet vooral in vroegere tijden nog moeilijker geweest zijn. Maar als jongeren deze moeiten in zichzelf waarnemen, is een bezonnen en bedachtzame omgang hiermee zeker wel gewenst. Het is gebleken dat meerderen te vroeg overgingen tot de lichamelijke transitie. Ik suggereer hiermee niet dat men dat ooit wel zal moeten doen. Net als bij homo-gevoelens pleiten wij er vanuit Gods Woord voor dat met Gods hulp aanvaarding van dit levenskruis de aangewezen weg is. Natuurlijk kan men menen dat ik makkelijk kan praten. Dat is ook zo. Ik kan niet invoelen wat dit voor deze groep betekent. Ik wil er dus ook niet lichtvaardig mee omgaan. Ik wijs er wel op dat er factoren zijn die jongeren zouden kunnen helpen om zo nuchter mogelijk hiermee om te gaan.

In de erkenning dat men vanaf de geboorte met dusdanige waarnemingen te maken kan hebben (aangeboren afwijkende gevoelens), noem ik toch ook enkele factoren die jongeren kan steunen in hun strijd tegen hun innerlijke zorgen. Het eerste is dat veel van deze zaken ons in de jeugd kunnen overvallen. De pubertijd is een tijd van allerlei, vaak breed uiteenlopende gevoelens. Het gaat dan om

gevoelens van antipathie en sympathie, om lust- en onlustgevoelens, angst en depressie, Sturm und Drang, twijfel, smart, melancholie, zelfbeschouwing (Grübelsucht), dweperij, idealisme. Men is ook sneller vatbaar voor suggestieve waarneming. Deze overweging mag hen die hier een gevecht met zichzelf waarnemen, de hoop geven dat deze zaken niet voor iedereen blijvend zijn. Er kunnen andere tijden komen. Dat blijkt, zoals ik las, bij meerderen die hiermee geworsteld hebben. Het feit dat onze overheid meent allerlei "genezingstherapieën" strafbaar te stellen, berust op een misverstand. Aanvaarding en/ of gebedsverhoring komen niet voor in ons wetboek. De volgende lijn is dan deze dat de Overheid actief de functie van zedemeester op zich neemt. Dat is niet alleen inperking van de persoonlijke vrijheid, het is ook een teken van een dreigend totalitair regiment. In het verlengde hiervan zou het kunnen gebeuren dat de overheid gaat bepalen hoeveel kinderen er in een gezin komen, welke foetussen in aanmerking komen voor een menswaardig bestaan. In China komen deze verschijnselen aan het licht. Het is niet vreemd, dat ook in ons land bepaalde maatregelen van de Overheid door sommigen worden gevoeld als trekjes van een autoritaire Overheid. Dat zou zeker het geval worden als vaccinatie verplicht zou worden gesteld. Het is niet alleen het feit, dat de Overheid hier wil ingrijpen in de persoonlijke levens van onderdanen, er komt nog iets bij. We hebben met elkaar al lange tijd het gevoel dat de lhb ideologie als een must moet worden aanvaard. Het onderwijs mag het niet anders leren dan onze regeerders het stellen. Deze actie krijgt religieuze trekken. In ieder geval mogen bepaalde dingen niet meer gepropageerd worden (denk aan de Bijbelse lijnen die afgewezen worden), we mogen kennelijk zo ook zelfs niet meer denken. Dit is gelijk aan het beeld dat Nebukadnezar liet oprichten. Welnu, deze Overheidspropaganda kan jongeren beïnvloeden. Zeker als deze lijnen ook zouden doordringen tot de kringen van het onderwijs. Daarbij gaat het immers weer om dezelfde kwetsbare groep. Gevolg: manipuleren van vrije levens. In de Tweede Kamer ging het onlangs over moskeën die door andere landen hier worden gefinancierd. Het woord Jihad en allerlei aanverwante terreur viel hierbij. Een verlicht afgevaardigde meende toen aan Bisschop te moeten zeggen dat ook in zijn kringen de democratie werd ondermijnd. Dat is toch niet te geloven: een mening over homoseksualiteit wordt op één lijn gesteld met terreur, met moord op duizenden mensenlevens. Zo iemand moet wel totaal gehersenspoed zijn..... Gods Woord pleit voor nuchterheid. Deze is geheel afzig in de gedachten van velen in ons land. Moge ons verstand en ons gehele hart ons leiden vanuit Schriftuurlijke lijnen.

Ds. P. Roos

Lezen in de brief aan de Hebreeënen (4)

Het was op de avond van de dag dat het vorige nummer van *Bewaar het Pand* bij de lezers was bezorgd, dat de telefoon ging. Een trouwe lezer van ons blad aan de lijn. Of ik wel wist dat mijn derde artikeltje over de Hebreeënbrief niet in zijn geheel geplaatst was. En of het restant de volgende keer kon worden afgedrukt. Ik heb het beloofd, en begin er daarom nu mee.

Het ging de vorige keer over de zeven hoge titels die de Heere Jezus krijgt in Hebr. 1: 2-4. Aan het slot van het vorige artikel had het volgende moeten staan:

“6] *De Heere Jezus is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen.* Deze woorden zijn een echo van Psalm 110, een Schriftplaats die een belangrijke plek in de Hebreeënbrief inneemt. De Gekruisigde is de Koning die alle macht heeft in hemel en op aarde.

7] *De Heere Jezus is ver verheven boven de engelen...* Hierover zullen we in dit 1e hoofdstuk nog meer horen.

Zie, Deze is het! Déze Koning gaf de Vader aan Zijn volk. Zo’n Zaligmaker heeft Gods Kerk!”

Het overige gedeelte van hoofdstuk 1 sluit aan bij deze laatste typering van de verheven Zoon van God. De Heere Jezus overtreft in alles de engelen. Dat is de boodschap van Hebr. 1:5-14. Opmerkelijk is dat zowel aan het begin als tegen het slot van dit gedeelte een vraag wordt gesteld. De eerste vraag: “*Tot wie van de engelen heeft Hij, de Heere, ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon...*?” En in het voorlaatste vers: “*Tot welke der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn rechterhand...*?” Het antwoord op beide vragen is: tot geen enkele van de engelen. Niet zij kunnen claimen de Zoon van de allerhoogste God te zijn! En niet zij hebben op uitnodiging van de Heere plaats mogen nemen in Zijn troon aan Zijn rechterzijde! Nee, niet zij. Maar wel iemand anders. Wie dan? Wel, Hij die in de verzen 2, 3, en 4 getekend is als Degene door Wie de Vader de zaligheid teweegbrengt. Gods eigen veelgeliefde Zoon! Niet de engelen, maar Hij!

Het is die tegenstelling die door heel dit gedeelte van Hebr. 1 telkens weer naar voren komt. Je zou de inhoud van de gehele Hebreeënbrief kunnen samenvatten met: de uitnemendheid van Christus. Dat is het hoofdthema van begin tot eind. Dat blijkt dus hier al in het eerste hoofdstuk. Hoe bevoorrecht de engelen ook zijn, welk een hoge plaats en belangrijke functie in het heilsplan van de Heere ze ook hebben – ze zijn niet meer dan dienaren van God. IJverige dienaren weliswaar, gediensstige geesten – zeker! Maar ze kunnen niet staan in de schaduw van de eeuwige en volmaakte Zoon van God.

De schrijver van de Hebreeënbrief staat dat met een

uitgebreide serie citaten uit het Oude Testament. Opmerkelijk: opnieuw zeven in aantal. Met elkaar vormen ze een indrukwekkend mozaïek. Die gegevens zijn met name geput uit het boek der Psalmen. Duidelijk is dat de apostel, geïnspireerd door de Heilige Geest, de woorden van het oude verbond leest met het oog op Christus. Daarin gaat de bijbelschrijver ons voor. Dat is ook ons niet verboden. Integendeel. Als het licht van het Nieuwe Testament strijkt over de oude woorden van Mozes, psalmisten en profeten levert dat een verdiept reliëf op, een Messiaans perspectief. De Zoon van God, nu verheven in de troon van Zijn Vader, is onvergelijkbaar hoger dan de engelen. De hele Schrift, Oude en Nieuwe Testament, getuigt daar in een grote eenstemmigheid van!

Ondertussen vraagt deze vergelijking toch ook aandacht voor de positie en de functie van de engelen. Het laatste vers geeft ons min of meer een soort omschrijving van wie de engelen zijn. Ze dienen de Heere met grote ijver, en op een volmaakte wijze. Letterlijk betekent *engel*: bode, boodschapper. Zo kennen we ze natuurlijk uit de heilige Schrift. Onze kinderen kunnen de geschiedenissen waarin engelen optreden zomaar noemen. Dan denken we aan de Bijbelverhalen rond Abraham en Lot, Mozes, Daniël en anderen. En in het Nieuwe Testament: Zacharias, Jozef en Maria, de herders van Bethlehem – en in het leven van de Heere Jezus. Is het u wel eens opgevallen? Rond vrijwel alle grote heilsfeiten zijn de engelen aanwezig. In vers 14 worden ze genoemd (en bewust gebruik ik hierbij de oorspronkelijke Griekse woorden): “*Zijn ze niet allen gediensstige (liturgische) geesten, die tot dienst (diakonia) uitgezonden worden, om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen?*” Opnieuw in de vorm van een vraag dus. Maar op deze vraag mag gerust een bevestigend antwoord gegeven worden. Ja, inderdaad – dat zijn de engelen. Geesten zijn het, geen mensen. De Heere maakt van hun diensten gebruik met het oog op de eer van Zijn Naam; dat blijkt op veel plaatsen in de Bijbel. Maar tegelijkertijd – en dat is dus geen tegenstelling! – zendt Hij ze uit om dienstbaar te zijn met het oog op hen die zalig zullen worden. De engelen, zij zijn zowel de liturgen – met het oog op de hemelse eredienst – als de diakenen – dienaren van de grote God – dienstvaardig tot Zijn eer, en dienstvaardig tot hulp en bijstand van de Zijnen. Wat een goede God heeft Gods kerk, met haar Zaligmaker in de troon en Zijn dienaren rondom de troon.

Ds. J.M.J. Kieviet

PROF. VAN DER MEIDEN OVER 'ZIEN OP DE LIJDENDE BORG'

Ter inleiding – Als de Heere het ons geeft, zal het aanstaande zondag de eerste lijdenszondag zijn. In verband daarmee een bezinnend artikel van wijlen prof. L.H. van der Meiden over 'Zien op de lijdende Borg'. Ik wijs op drie leerzame trekken: aandacht voor het werk van de Heilige Geest; aandacht voor het Borgkarakter van het lijden van Christus; aandacht voor het onderscheid tussen de uitgaande en wederkerende daad van het geloof. | ds. A.J.T. Ruis

Zien op Jezus

In de lijdensweken horen wij het rijke lijdens-evangelie. Het blijft een grote weldaad dit Evangelie te beluisteren. Laten wij nooit vergeten dat Jezus leed als de Plaatsbekledende Borg. Hij is zonde voor zondaren gemaakt. *Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld. De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden.* Om de verborgenheid van deze openbaring te verstaan, dit te geloven, hebben wij de vernieuwende en verlichtende werking van Gods Geest nodig.

In de lijdensweken wordt de Borg voorgesteld in Zijn vernedering, in Zijn voldoening en in Zijn heilsverwerving. Ambrosius schreef een boek over 'Het zien op Jezus'. In dat boek, vol rijke gedachten, wijst hij reeds in het eerste hoofdstuk op de heerlijkheid van de Borg, Jezus Christus, de Heere. Het heerlijkste onderwerp waarover geschreven kan worden, is Jezus Christus.

Augustinus roemde de welsprekendheid van Cicero, maar zijn werken zijn niet zoet, want de naam van Jezus wordt er in gemist. Bernardus vond geen smaak in werken, waarin de naam Jezus gemist wordt.

Velen lezen romans, waarin allerlei vuil wordt opgehoopt, of een allermagerste godsdienst wordt voorgesteld. Maar de naam Jezus wordt er in gemist. Het lijdens-evangelie heeft er geen plaats in. Je leest niets

over het ontdekkende woord voor de zondaar, die van nature onbesneden van hart is. Er is geen zoetheid der zaligheid in.

Geestelijk voedsel

Satan is genoemd de martelaar der verdoemden. Jezus is de Man van Smarten, Die verlost van vloek en hel. Jezus Christus en Dien gekruisigd, is het geestelijke voedsel voor de goddeloze zondaar, die zichzelf kent, weet wat de breuk der zonde betekent en de droefheid naar God beleeft. In de kennis van die lijdende Borg is een uitnemendheid boven elke andere kennis van de gehele wereld, schrijft Ambrosius. Er is niets zo aangenaam en troostrijk, niets dat meer moed en leven geeft, dat de ziel krachtiger opwekt en gerust stelt.

Wij geven hier een hele zin van Ambrosius: 'Christus alleen is het geheel en al van 's mensen gelukzaligheid; een Zon om te verlichten, een Medicijnmeester om te genezen, een vurige Muur om te beschermen, een Vriend om te vertroosten, een Parel om hem te verrijken, een Ark om hem te dragen, een Rots om in de droevigste verdrukkingen hem te ondersteunen'.

Gelovig zien op de lijdende Borg

Dat alles is veel, heel veel. Maar in de lijdensweken zien wij op de Vloekdrager, die voor ons een vloek geworden is. Dat is ALLES. Op Hem moeten wij leren zien, met 'schreiende ogen' (Psalm 141). Het langzame aanzien van de natuurlijke zon, maakt onze ogen verduisterd en onze aangezichten zwart, zegt Ambrosius. Maar wanneer wij zien op Jezus zullen onze ogen klaarder en onze aangezichten schoner worden, aangezien het licht der ogen het hart verblijdt (Spreuken 15: 30).

In de woestijn mochten eens de Israëlieten, die van slangen gebeten waren, zien op de verhoogde slang en zij werden genezen. Alleen maar zien op die stang, waar de vervloekte hing. De vloek werd weggenomen. Het grote sterfbed werd een

veld der opstanding.

De moordenaar aan het kruis zag op de Gekruisigde Borg, op de Vloekdrager en hij ging het paradijs der eeuwige heerlijkheid in. De genade van dat geloof hebben wij ook in de lijdensweken nodig.

Uitgaande daad en wederkerende daad van het geloof

De oude theologen spraken wel eens van een *actus directus* en een *actus reflectus*. De eerste (de *actus directus*) is de handeling van het geloof, die de begunadigde zondaar beoefent, wanneer hij vlucht tot Christus, ziet op Christus. Dan zal hij, zoals de moordenaar aan het kruis, schuld belijden, en bidden: Heere, ontferm U mijner, gedenk mij.

Bij de *actus reflectus* denken wij aan de begunadigde zondaar, die antwoord ontving, zoals de moordenaar aan het kruis antwoord ontving. Zoals de zondares antwoord ontving. Zij keerde terug met de wetenschap dat haar zonden vergeven waren. In vrede ging zij nu haar weg. Dan wordt de vrucht genoten van wat Jezus Christus verworven heeft.

Dan weten wij persoonlijk: voor mij heeft Hij dat alles geleden en dat volle heil verworven. Wij kunnen dan meezingen: 'De straf, die ons de vrede brengt, Heeft Hij aan 't Kruis geboet'.

Levend geloof, dat gedurig geestelijk gevoed wordt door de Heilige Geest hebben wij nodig, om recht te beoefenen de *actus directus* en de *actus reflectus* van het geloof. De Heere geve ons die weldaad veel in de lijdensweken.

L.H. van der Meiden

Ik zal lachen in uw verderf

Een nieuwe vraag binnen gekomen, waarvoor dank. Het gaat om wat de Heere zegt in Spreuken 1 vers 25 en 26, dat is als volgt: “En gij al Mijn raad verworpen en Mijn bestraffing niet gewild hebt, zo zal Ik ook in uw verderf lachen; Ik zal spotten wanneer uw vreze komt”.

De vraag is hoe deze woorden te rijmen zijn met bijvoorbeeld Gods woorden in Ezechiël 33 vers 11 waar de Heere als het ware zweert dat Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze.

Een vraag die tot nadenken stemt. Als de Heere geen lust heeft in de dood van de goddeloze, hoe kan Hij dan lachen, spottend lachen als het verderf over de goddeloze komt?

We zullen eerst de beide Schriftplaatsen in hun verband lezen. In Spreuken 1 is de “opperste Wijsheid” aan het woord, dat is Christus.

Hij waarschuwt voor de weg van het verderf en het verwerpen van de waarheid, want de weg VAN het verderf leidt TOT het verderf. “Hoe lang zult gij de slechtheid beminnen? Keert u tot Mijn bestraffing”. Wat leren wij hieruit? Dit, dat de Heere dus waarschuwt en vermaant, opdat er bekering kome.

Dit komt geheel overeen met de woorden uit Ezechiël 33, waar de Heere zondaren eveneens waarschuwt voor het verderf. De roep in Ezechiël luidt dan ook: Bekeert u, bekeert u, waarom zoudt gij sterven?

De waarschuwingen laten dus duidelijk de barmhertigheid en de goedheid van de Heere zien, Die geen lust heeft in de ondergang, de dood van een mens, maar lust heeft in zijn bekering en het leven!

Tot zover zien wij dus enkel overeenkomsten. God waarschuwt en dat is bewijs van Zijn mededogen. Zo kan niemand van ons ontkennen dat hij en zij niet gewaarschuwd is door de Heere. In de prediking, uit het Woord van God worden we vanaf onze jeugd al gewezen op het gevaar van verloren te kunnen gaan. Gebeurtenissen uit je leven, in zowel de voorspoed als de tegenspoed zijn roepstemmen van de Heere: keert weer tot Mij. En wat denkt u van alle ontwikkelingen in de wereld in onze tijd? Ook de pandemie onderstreept de waarschuwing van Gods Woord dat we hier geen blijvende stad hebben. En wat uit de vele waarschuwingen blijkt is niet anders dan Gods geduld, “niet willende dat enigen verloren gaan”, zoals we dat lezen in 2 Petrus 3 vers 9. Is de Heere niet aanbiddelijk en ook dienenswaardig, alleen al vanwege het geduld dat Hij met een zondig mens heeft?

boden Gods en verachtten Zijn woorden, totdat de grimmigheid des Heeren tegen Zijn volk opging, zodat er geen helen aan was”. Aangrijpende woorden. Want ja, wat is het gevolg als een mens geen acht slaat op de vele roepstemmen van de Heere en de welgemeende oproepen tot bekering? Dan krijgt men tot in eeuwigheid te maken met Gods toorn. “Omdat Ik geroepen heb en gij geweigerd hebt, Mijn hand uitgestoken heb en er niemand was die opmerkte”, vers 24. Dan zal een haastig verderf ons overkomen en volkomen terecht. Een vreze, een grote angst zal die verharde zondaar overkomen, maar dan is het te laat. Terwijl de Heere nu zondaren redt die in angst en nood en schuld tot Hem vluchten, zo zal Hij dan hun vijand zijn als er geen roepen tot de Heere was in het heden der genade.

Aan die genadetijd komt dus een einde. Dan breekt de nooit-meer-genade tijd aan. En in dat verband lezen we dat God dan zal “lachen in hun verderf”. Vreselijk toch? Spottend lachen als het ware. Waarom spottend lachen? Omdat de zondaar die zich verhardde tegen de Heere eerst spotte met Hem, lachte om Zijn eer, Zijn Woord, Zijn wil, Zijn oproep tot bekering. Onbekeerd voortleven is niets anders dan puur de spot drijven met de Heere. Zijn Woord niet serieus nemen, Zijn nodiging tot het heil verachten, Zijn waarschuwingen verwerpen. Ons spotten met God loopt uit op een spotten van God.

Aangrijpende woorden, die ons moesten doen sidderen. En ons doen beseffen wat een zegen en voorrecht het is om in de genadetijd te leven! Wie de Naam van de Heere aanroepen zal in het heden, zal zalig worden. Maar dit is ook waar:

*Maar de Opperheer, Die Zijn geduchte stoel
Op starren sticht en grondvest op de wolken,
Zal lachen met dat vruchteloos gewoel,
En spotten met de waan der dwaze volken,
Psalm 2:2*

Ds. K. Hoefnagel

Echter, God laat niet met Zich spotten, ook dat is een bijbelse notie. Denk maar aan bijvoorbeeld 2 Kronieken 36 vers 16, waar een droevig beeld van het volk Israel getekend wordt: “Maar zij spotten met de

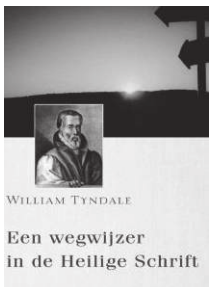
BOEKBESPREKINGEN

C.H. Spurgeon, De grootste strijd, Over het leger en de wapenuitrusting van een christen, gebonden, 106 blz., € 10,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 9718 3509.

Spurgeon heeft over 1 Timotheüs 6:12 'Strijd de goede strijd des geloofs' gesproken tijdens een predikantenconferentie april

1891. Hierin spoorde hij de voorgangers onder zijn gehoor aan de goede strijd te strijden. Kort na deze indringende rede stierf Spurgeon. De lezing is dus een soort nalatenschap voor zijn medeambtsbroeders. Om de tekst toegankelijk te maken voor de lezer zijn tussenkopjes en voetnoten aangebracht. Vertaler: C.F. van der Meij- Doorn. De wapenkamer in de strijd is Gods Woord, het leger is de Kerk van de levende God en de Heilige Geest geeft kracht in de strijd. Veel behartenswaardige dingen ook voor onze tijd staan in dit boekje.

William Tyndale, Een wegwijzing in de Heilige Schrift, gebonden, 69 blz., € 8,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 2694.

William Tyndale (1494-1536), pleitte krachtig voor een heldere vertaling van de Bijbel in de Engelse taal.

Het boekje bevat het voorwoord dat Tyndale schreef in zijn vertaling

van het Nieuwe Testament. Dit voorwoord verscheen omstreeks 1530. De Engelse titel luidt: 'A pathway into the Holy Scriptures'. Tyndale schrijft daarin over de betekenis van Gods wet, het verlossingswerk van Christus, de rechtvaardiging van de goddeloze, en de vruchten daarvan in het leven. Tyndale plaatst Adam tegenover Christus. Tyndale wijst steeds op Christus Die alles volbracht heeft. Tenslotte geven we door wat we lezen op blz. 58 "Wat van onszelf is, is zonde. Wat daarbovenuit komt, is Christus' gave, verdienste, daad en werking. Hij heeft het duur gekocht van Zijn Vader, met Zijn bloed, ja, met Zijn allerbitterste dood en Hij gaf Zijn leven ervoor. Wat goeds er in ons is, dat wordt ons vrijelijk geschonken, zonder onze verdiensten, uit Christus' bloed. Dat we nu de wil van de duivel haten – waaraan we zo vastgeketend waren en die we niet anders dan lief konden hebben – is ook een gave uit Christus' bloed. Aan Hem behoort de prijs en eer van onze goede daden toe, en niet aan ons."

J. Kriekaard, Alarm! Joseph Alleine en zijn dringende oproep tot bekering, paperback, 116 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 4032.

Dit boek is een bewerking van het boek van Joseph Alleine (1634- 1668), getiteld 'Alarm aan onbekeerden'. Het verscheen meerdere malen in Nederlandse

vertaling. In 1997 onder de titel 'Betrouwbare gids naar de hemel.' Kriekaard heeft het boek hertaald en zo toegankelijk gemaakt voor jongeren. Aan de orde komt wat bekering wel en wat bekering niet is. Toen Spurgeon nog heel jong was las zijn moeder hem voor uit dit boek. Zegene de Heere de lezing van dit boek onder onze jongeren.

Thomas Boston, Plicht en zegen, paperback, 61 blz., € 7,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 3998.

Dit boekje is deel 5 uit de serie 'Ontmoetingen met puriteinen.' Boston (1676-1632) diende als predikant de gemeenten van Simprin en Ettrick in Schotland. Het boekje bevat een verhandeling over Genesis

6:9 'Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslachten; Noach wandelde met God.' Boston gebruikt Noach als voorbeeld voor het gaan in Gods wegen. Zij die in Gods wegen mogen gaan, hun plicht vervullen, mogen door genade rijke zegen verwachten.

Thomas Watson, De enige Medicijnmeester, gebonden, 89 blz., € 13,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3045 8.

Thomas Watson (1620- 1686) was een vooraanstaand puriteins predikant te Londen. De door N.A. Eikelenboom vertaalde preek gaat over Lukas 5:31 'Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.' De nood van verloren zondaren, stervende zieken, wordt getekend en het almachtige werk van Christus, de genezende Medicijnmeester, om hen uit hun verlorenheid te redden. Watson noemt Christus de beste en de kundigste Medicijnmeester Die meer liefde betoont aan Zijn patiënten dan welke arts ook. In de toepassing worden meerdere bedenkingen, bezwaren beantwoord.

Ds. H. Brons, Je hoed als signaal, De hoofdbedekking van de vrouw tijdens de eredienst, paperback, 77 blz., € 9,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3072 4.

De auteur laat zien dat het dragen van een hoofdbedekking in de eredienst door de vrouw op de Bijbel is gegrond. Aandacht wordt gegeven aan de

inhoud van 1 Korinthe 11. Mede naar aanleiding van gesprekken met jonge vrouwen heeft ds. Brons dit boekje geschreven. Het boekje biedt stof om in onze tijd uit te leggen waarom vrouwen in de eredienst een hoofddeksel behoren te dragen.

Ds. A.A. Brugge, Halloween een duister feest, paperback, 80 blz., € 10,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 1994.

De auteur is met het heidense Halloween in aanraking gekomen toen hij in Noord-Amerika predikant was. Toen hij terug was gekomen in Nederland merkte hij dat dit heidense feest ook in Nederland ingang had gevonden. Op Bijbelse gronden laat hij een ernstige waarschuwing horen tegen het demonische van Halloween. Onderzoek heeft uitgewezen dat veel Nederlanders meedoen met Halloween. Halloween wordt gevierd op de avond van 31 oktober. Als u het boek nu aanschaft hebt u alvast een Bijbels gefundeerd antwoord op vragen die tegen het aanbreken van 31 oktober gesteld kunnen worden door jongeren en kinderen.

Ebenezer Erskine, Rijke belofte, Ontmoetingen met puriteinen, paperback, 91 blz., € 8,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 3981.

Ebenezer Erskine (1680-1754) beschouwde de preek die in dit boekje is opgenomen als de beste preek die hij ooit heeft gehouden. Deze preek gaat over Exodus 20: 2 en 3 'Ik ben de HEERE uw God. (...) Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.' Neem en lees.

PERS BERICHT 100 JAAR HERMAN BAVINCK

Protestants Nederland publiceert themanummer Het is dit jaar honderd jaar geleden dat Herman Bavinck (1854-1921) is overleden. De beroemde schrijver van de Gereformeerde Dogmatiek was samen met Abraham Kuyper een van de bekendste vertegenwoordigers van het calvinisme op het breukvlak van de negentiende en twintigste eeuw. Bavinck was zowel orthodox calvinist als moderne wetenschapper, terwijl zijn spiritualiteit geworteld was in het gereformeerde piëtisme.

Het blad Protestants Nederland brengt een themanummer uit over deze veelzijdige en nog steeds invloedrijke calvinist. Het nummer bestaat uit bijdragen van Henk van den Belt, Hans van de Breevaart, James Eglinton, Aart Goedvree, George Harinck, Dirk van Keulen en Klaas van der Zwaag. Onderwerpen zijn onder meer de katholiciteit van de kerk, de zekerheid

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 25 februari 2021. Kopij graag binnen donderdag 11 februari 2021.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

van het geloof, het Schriftgezag, wedergeboorte en bekering, vroomheid en gebed, Bavincks betekenis voor het (neo)calvinisme, de recent uitgegeven Gereformeerde Ethiek en Bavincks levenslange vriendschap met de vrijzinnige en moslim geworden Leidse hoogleraar Christiaan Snouck Hurgronje.

Het themanummer is voor € 7,50 (inclusief porto) te bestellen bij de administratie van Protestants Nederland: Rinus Slingerland: mslingerland@kliksafe.nl (of tel. 0182-537470)

Voor meer informatie over Protestants Nederland kunt u zich richten tot hoofdredacteur Klaas van der Zwaag (info@protestantsnederland.nl).

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 29,00,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 34,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Wij zoeken een LID RAAD VAN TOEZICHT

Heeft u hart voor het reformatisch onderwijs,
oog voor de achterban van de school en het ver-
mogen om toezicht te houden op het gevoerde
bestuur?

Dan maken we graag kennis met u.

We zoeken een RvT-lid met voldoende expertise
op het gebied van **onderwijs**. Daarnaast is ken-
nis van personeelsbeleid een pre. Een uitgebrei-
de profielbeschrijving en informatie over de ker-
kelijke samenstelling van de raad van toezicht
vindt u op www.pieterzandt.nl/vacatures.

Als u meer informatie wenst, kunt u contact op-
nemen met de heer A.M. Weststrate, tel. 06 517
492 25 of am.weststrate@online.nl, voorzitter
sollicitatiecommissie.

Uw sollicitatie zien we graag uiterlijk D.V. 8 maart
2021 tegemoet via het mailadres:
raadvantoezicht@pieterzandt.nl.

Sollicitatiegesprekken vinden plaats op D.V. 25
maart 2021 middag of avond.

**Steun het evangelisatiewerk in Gent
en bestel uw boeken bij ons.**

Uw bestelling ontvangt u binnen
twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact
op met de
administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.